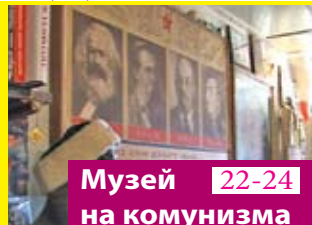


Европейска стратегия за хората с увреждания -2010-2020 г.

15-18



Избираме лица
на КУРАЖ 22-24



Музей 22-24
на комунизма



Златното момиче
на тихата 26-24
олимпиада

Кураж®

Списание за социални права и интеграция • Година XX • Брой 3 • март 2011 г. • Цена 0.50

ТЕМА НА БРОЯ

Ще ни уважава ли обществото повече от вчера? И какво още ще направим, за да утвърдим позициите си на водеща, национално представителна организация?



12-14
Много радост и възбуждания...



Среднощни
петли 4-6



9-11
Тук се чувстват
разбрани...



20-22
Отговорно родителство



19-20
Домашни помощници в Перущица

Граждани на Европа
Заседание на ръководството на ЕФХУ – Д-р Морфи Скарлатов

3

Тема на броя:

**Ще ни уважава ли обществото повече от вчера?
И какво още ще направим, за да утвърдим позициите си
на водеща, национално представителна организация?**

4-14

Добрите вести идват с Кураж

4-14

Справочник – Европейска стратегия за хората
с увреждания за периода 2010 -2020 година

15-18

Домашни помощници в Перущица - Смиляна Запрянова

19-20

Инициатива за отговорно родителство - Цанка Одажийска

20-22

Избираме лица на Кураж

22-24

Музей на комунизма Соня Симеонова

24-25

Златното момиче на тихата олимпиада – Мария Михайлова

26-27

Различният – Петя Митева

28

Хумор и кръстословица

29

Светът на поетесата Надка Васева Лалка Бенгюзова

30-31

“Не се гаси туй, що не гасне” - есе от Елена Шопова

32

SUMMARY

A meeting of the Board of the EDF

3

The theme of the issue: **Is it going to respect us the society, more than from the yesterday? What more we are going to do, in order to fasten our positions as a leader and nationally recognized organization?**

4-14

The good news comes with the magazine “Kuraj”

4-14

Reference book: The European strategy for the disabled people
in the period of the years 2010 – 2020.

15-18

The home assistants in the town of Perushtitsa

19-20-

An initiative for responsible parenthoods

20-22

We select a face of the magazine “Kuraj”

22-24

A museum of communism

24-25

The golden girl of the silent Olympics – Maria Mihailova

26-27

The Different - Petia Miteva

28

Presentment of the poetess Nadka Vaseva

30-31



Заседание на ръководството на ЕФХУ

Милано 18 – 21 февруари 2011 година

**Д-р Морфи
СКАРЛАТОВ**

Събитието се състоя във великолепия комплекс "Институт на слепите", строен преди 250 години, архитектурен и културен паметник, фигуриращ в списъка на ЮНЕСКО. В дневния ред бяха включени

докладите на световноизвестния професор Джанкарло Абба – "Какви са правата на хората с увреждания в средата на световната икономическа и социална криза", "Свобода на движение в Европейския съюз за хората с увреждания" - на г-жа Елизабет Фьолдеш – Унгария, "Анализ на стратегията 2010 – 2020 на Европейския съюз в частта си, отнасяща се за хората с увреждания" на г-жа Доната Виванти – Франция, заместник-президент на Европейския форум, "Всичко, относно Европейската наредба за свободен и широк достъп на хората с увреждания", изнесен от д-р Ален Форе. Обсъдени бяха и кампанията на ЕС, относно Европейските структурни фондове – по доклада на г-н Ксавиер Гомес – изпълнителен директор на Фонда, също и "Препоръки за услугите, които да бъдат предвидени в ЕС, засягащи хората с комплексна зависимост" – доклад изнесен от проф. Ингрид Кьорнер.

Оживени дебати предизвика отчетната информация на президен-

На заседанието на Европейския форум на хората с увреждания имаше и наблюдатели - в повечето случаи председатели на неправителствени организации на хора с увреждания - и много гости: депутатът от италианския парламент проф. Роберто Мура, д-р Бруно Дапей, кмет на Милано, Роберто Формигони, губернатор на провинция Ломбардия, проф. Томазо Даниеле – президент на Италианския съюз на хората с увреждания и други известни фигури, свързани с движението на хората с увреждания в Европа и света.

та на Европейския форум г-н Янис Вардакастанис за периода между двете заседания. Набелязани бяха мерки за улеснение на работещите организации върху изпълнението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и отново се отправи призив към правителствата, които все още не са ратифицирали документа да го сторят.

Информацията на г-н Ксавиер Гомес – и.д. изпълнителен директор на ЕФХУ - относно кампанията за осигуряването на свободно изпълнение на Националните програми, гарантиращи успешното завършване на Стратегията на ЕС за хората с увреждания, предизвика продължителни и задълбочени дебати. Решено бе на последното заседание на Съвета на директорите - преди провеждането на Годишната отчетно-изборна асамблея - да бъдат приети окончателно мерките, с които ще се подпомогне изпълнението на Стратегията.



Добрите вести идват с Кураж

Мина ДЕНЕВА

Пролетта идва с празници

И тази година членовете на клуб „Приложно изкуство“ в Центъра за рехабилитация и социална интеграция в Шумен вложиха душа и сърце в изработката на нетрадиционни мартенски сувенири, с които посрещнаха Баба Марта. Щъркелите от бял и червен конец заместваха истинските, които тази година се забавиха заради дългата зима, а празникът, организиран в центъра, стопли сърцата на всички. Инвалидите не пропуснаха да уважат националния празник 3 март с поднасяне на веници и цветя и посещение на къщата-музей „Добри Войников“ в Шумен. Организирано бе и осмомартенско тържество в чест на дамите. „Ще спазим и традицията да отбележим заедно Благовещение“, съобщава за „Кураж“ председателят на РО на СИБ – Шумен Ваня Казакова. С помощта на спонсори организацията успя да проведе и успешна благотворител-

на акция в помощ на децата с увреждания от дом „Калинка“ в близкото до Шумен село Васил Друмево.



Когато нощем не идва сънят, в главата ти се въртят всякакви мисли, образи и най-вече идеи за работата, която обичаш. И ако една от тях те грабне изведнъж, сякаш „среднощно петле“ те пробужда далече преди изгрева и нямаш търпение да я осъществиш, да я споделиш...

СРЕДНОЩНИ ПЕТЛИ

Ами да - поредната отчетно-изборна кампания в нашия съюз, поредната ни подготовка за конгресния отчет може да се отрази по-различно, по-човешки! Защото някои обидно ни определят като „организация на бабички с бастуни и патерици, от която няма полза...“

И се вслушах в гласа на „среднощното петле“ - в гласа на хората, които повече от 20 години създават своята общност и не се умориха да бъдат щастливи, че са заедно. Като прибавим и немалкото извършена работа в името на хората с увреждания в цялата страна, имаме право сега, по време на отчета, да се запитаме:

Ще ни уважава ли обществото повече от вчера?

Петя МИТЕВА

И какво още предстои, за да утвърдим позициите си на водеща, национално представителна организация?

Точно за това ще поговорим - като тема на броя сега и в следващите месеци. И ще изведем плюсовете и минусите, защото имаме успехи, но сме и самокритични.

И ще започнем с правилата

Те са така наречените Закон за юридическите лица с нестопанска цел и Устав на СИБ и обхващат цялата ни дейност. А сега, за събранията, правилата са побрани в една-две странички – обяснено е просто и ясно. И уж всички ги знаем, а пак пропускаме важни неща. После някой ни мърмори за това и на нас ни става досадно... Хайде де, голяма работа! Да, ама нали затова сме национално представителна организация, една от най-големите и уважавани в страната, нали сме и част от Европейския форум на хората с увреждания! Можем ли да съществуваме без правилата?

Всъщност не искаха да говорим много за тях. А за обидата. Вече двадесет години се срещам с вас, мили хора, по различни поводи и винаги се намират причини, за да изтъкнем колко са бедни и онеправдани хората с увреждания, особено пък у нас... Болни сме, пенсиите ни са от най-ниските, лекарствата ни са скъпи, от ТЕЛК-овете все режат процентите и доходите стават все по-ниски... Май сме на дъното на обществото!

И ни става обидно, болно ...

Но, май не винаги забравяме, че можем да си създадем сами и много, много радост.

От години събирам доказателства в подкрепа на тезата, че създаването на СИБ, на неговите местни структури, осигури на хората с увреждания среда, общност, която поема голяма част от тежестта на социалните трусове в годините на прехода, че и в наши дни. В дружеството се събират хора със сходни проблеми, споделят си ги, разтоварват се. Или застава пред тях експерт, разяснява им правата, консултира ги как да постъпят – дава им надежда, че все пак... Но вече навсякъде хората от тези дружества и организации сами предприемат стъпки, за да се чувстват по-добре, да се радват, че дори и да са щастливи! Макар бедни, болни, онеправдани и възрастни... Да, някои наричат нашата организация "съюз на бабички с бастуни и патерици", но тези "бабички" умеят да си създават празници и да се веселят от сърце за всеки празник от календара. Нещо повече – те възродиха старите традиции, показват ги на по-младите от тях,

Добрите вести идват с Кураж

ЛОВЕЧ:

Марияна ДОНЧЕВА

Домашният патронаж стана по-достъпен

Домашният социален патронаж в Ловеч стана по-достъпен за хора с увреждания след като бе монтирана платформа към стълбището, което води към кухненския блок. Той се намира в приземния етаж на сградата на общината и досега, за да стигнат до кухнята и да си вземат храната, потребителите на услугата ползваха само стълбището.

„България е страна, в която обществените сгради все още са изключително недостъпни за хората с увреждания. Според европейските и световни стандарти, публичните и обществени сгради трябва да бъдат адаптирани за техните нужди. А Ловеч вече е по-добре уреден в това отношение, защото повечето сгради в неговия център са снабдени с подстъпни за помощни средства“, каза кметът Минчо Казанджиев при откриване на съоръжението.



Добрите вести идват с Кураж

► Домашният патронаж...

Съоръжението бе монтирано при строително ремонтните работи, с които се извърши пълна реконструкция на базата на социалния патронаж в Ловеч и едно от големите села в общината – Дойреници. Средствата са осигурени от ОП „Регионално развитие“ и от общинския бюджет. Подемното устройство е предназначено за преодоля-

ване на архитектурни бариери по безопасен и комфортен начин, съчетан с високи критерии за безопасност. Новата платформа осигурява достъп с две спирки, като със своята компактност и отлична визия позволява оптимално

вграждане в съществуващия интериор. ■



Асансьори за хора с увреждания ще има в подлезите

В подлезите при Професионалната гимназия по механоелектротехника и болницата в Ловеч ще се инсталират асансьори за хора с увреждания. Тротоарите по бул. „България“ ще бъдат с подходи за помощни средства. Обектите са включени в проект, който се реализира в момента с европейски средства, и който обхваща ремонт на две централни пътни артерии и най-натоварените кръстовища в града. Това ►

► Ще ни уважава ли обществото...

въвличат ги в тази „мания“ и създават нови. В празник се превърна и Международният ден на хората с увреждания 3 декември, макар че е преди всичко ден за протести, за контакти с местната и държавната власт... А какво се случва по екскурзиите, които напоследък са най-масовото явление? България е кръстосана надлъж и нашир от почти всички наши организации, преминати са и границите на съседите. Хората се дивят като деца на красотите на родината си, на всичко по пътя. И още един щрих към този вид удоволствия – срещат се две, три или повече организации, обменят си опит и идеи, обучават се – така наречените пътуващи семинари – и го удрят на такава веселба, че после не могат да се разделят! Даже тръгна една приказка „Инвалиди, пък танцуват! Ех да ви види сега някой от докторите в ТЕЛК, ще ви отнеме решението!“ Има ли някой правото да отнема правото на радост – дори на бабичките с бастуни и патерици? „Кураж“ може да се напълни само с такива дописки от цялата страна – от тези редове струи жизнелюбие, радост, удовлетворение, а това се все

Късчета щастливи мигове

За тях ще имаме възможност да поговорим оттук – нататък. Правилата – ще си ги припомним, за да не помрачават оценките. За обидата – можем да помислим как да напомним за нея на властимающите. На отчетно-изборните събрания да започнем както трябва, да изтъкнем онова, което трябва и да не забравим кога и колко сме били щастливи. Да съберем тези мигове в изминалите пет години и да ги претеглим. Да ги сравним с дребнавите настроения, с прехвъркналите искри помежду ни, с излишните напрежения и гнетящите ни лоши мисли, с проявената немарливост, с неизпълнените обещания, с пропадналите идеи, с инертността и сметкаджийството. Така ще знаем трябва ли или не да членуваме в СИБ. Полезни ли сме на себе си и на другите около нас, ще ни уважава ли обществото повече от вчера... ■

Всофийското дружество “Бъдеще”, макар и не особено голямо по брой на членовете, е било винаги голямо по отношение на запомнените от членовете му събирания – което означава, че са били свързани все с хубави преживявания. Е, има и донякъде драматично лъкатушене в мрачните степени на настроенията, но щом човеци с различни характери и съдби са събрани на едно място, няма как да не се случи. Важното е, че тук винаги се намира изход и то позитивен, толерантен, стимулиращ.

Дружество “Бъдеще” има бъдеще

Но да започнем от началото. Чудесна организация в провеждането на отчетно-изборното събрание! Тоест, тук правилата са стопроцентово спазени. Макар че поради обективни причини ръководството, което е действало в последната година, не е имало поглед върху целия отчетен период. Но за сметка на това присъстващите си спомниха за всичко хубаво и отдадоха заслужено признание на доброволците, които вече не са сред тях поради здравословни или други причини. За чудесно организирани празници по всякакви поводи с много изненади ▶

Добрите вести идват с Куряж

▶ съобщил кметът Минчо Казанджиев още на 3 декември м. г. на среща, иницизирана от сдружение “Закрила”, с председател Мария Недялкова с обитателите на защитени жилища и домове, дневни центрове и на Помощното училище в града. Кметът отговори и на зададените въпроси, като се ангажира с решаване на някои от тях. „Ще обсъдим с ръководството на фирмата за чистота „Еко” къде могат да наемат хора с увреждания. А това може да стане и в други сфери на дейност в града, каза Казанджиев. В отговор на друг проблем за аптека в един от отдалечените комплекси – „Здравец”, той съобщил, че вече е намерено неговото решение и е сключен договор за откриването ѝ. Жителите на комплекса ще могат да си купуват лекарства, без да пътуват до центъра. Чрез вътрешна реорганизация на личната общинска техника ще се осигури транспорт до Ловеч за обитателите на Дома за стари хора с физически увреждания в близкото село Сливек. За по-добра координацията между всички, които работят за хората със специфични потребности, ще се оптимизира и разшири дейността на дневния център на ул. „Стефан Караджа”, близо до клубна на СИБ. ■



Добрите вести идват с Кураж

МОНТАНА:

Иван ДИМИТРОВ

Повече нуждаещи се ще получат еднократна помощ от общината през 2011 година

560 души са кандидатите за еднократно подпомагане от община Монтана. За тази цел Общинският съвет по предложение на кмета Златко Живков гласува в бюджета за 2011 г. 20 хиляди лева.

От десет години в Монтана съществува възможността да бъдат подпомогнати финансово най-нуждаещите се хора. 460 са били те през миналата година.

За еднократна помощ могат да кандидатстват хора в тежко социално положение, пострадали при битов инцидент, инвалиди и хора с влошено здравословно състояние, изискващо лечение, което не се покрива от здравната каса и не е по джоба им. Доходите на кандидатствалите не бива да надхвърлят 150 лева на член от семейството. На хора, които не са издължили местните си данъци и такси или са отказали предложена им работа от Бюрото по труда, не се отпуска помощ.

Най-голямата сума за еднократна помощ е 400 лева, но рядко се дава в пълен размер. Всяко предложение за еднократна помощ се решава от комисията по социални въпроси на Общинския съвет в Монтана. ►

Дружество “Бъдеще”...

► и гости като лектори, изпълнители, или дарители. Спомниха си за незабравимите екскурзии, за богатата културна програма благодарение на отзивчивостта на столичните театри. За първите две-три години главен инициатор за хубавите моменти в живота

на дружеството, хората благодариха на бившата си председателка Иванка Клисарска. На нея и сега, щом си спомни за тези години, очите ѝ се насълзват – защото животът ѝ, въпреки прекараните тежки болести, имаше смисъл в това да



помага на хората, да им доставя радост. За тези след нея - които поеха дружеството през последната година - имаше много трудни моменти,

но те ги преодоляха и се справиха чудесно. Затова ги избрах отново да ръководят дружеството начело с председателката Виолетка Паскалева.

И със сигурност в това дружество отново ще ни канят да ги снимаме как се забавляват, как се грижат да има в сърцето на всеки един от хората радост, пак ще се почувстват като истински приятели. Впрочем, това си пожелаха всички още в самото начало, докато си разменяха мартеници. И макар че Баба Марта в първия си ден не беше особено любезна, не попречи на хората от дружество “Бъдеще” в столичния район “Средец” да изживеят своя пореден празник, макар и в делово “облекло”... ■



Тук се чувстват разбрани и уважавани

Клубът започна да се пълни час преди началото на събранието. Голям е, но едва събра хората, които въпреки студеното време бяха дошли с желание – така, както го правят всеки път. По списък са 127 души, но в началото на тази година мнозина си отишли от този свят...

Председателката на дружество "Роза" от Столичната регионална организация "Света София" Анна Райкова си влезе в ролята като истински домакин и събраните над 70 души утихнаха. Както си е редът бяха прочетени докладите, те накараха хората да си спомнят многото незабравими инициативи, в които участват с желание, многото организирани лични празници в клуба, на които получават не само подаръци, но и истински добропожелания, интересните здравни беседи. В клуба има кухненски бокс и тук винаги можеш да вземеш чаша чай или кафе...Отзивчиви са били членовете на организацията и в случаите, когато е трябвало самите те да помагат – събрали пари за едно дете, което се нуждаело от присаждане на бъбрек – всички дали по 2 лв. Марийка Цветкова дала 20. И са готови пак да отделят от мизерните си пенсии, ако е необходимо да се притекат на помощ.

Пролича си, че хората тук умеят да се вълнуват не само заради собствените си проблеми, но и заради съдбата на това поколение, което остана на дъното на обществото, макар че е дало много за неговото изгражда-



Добрите вести идват с Кураж

► Правят семеен център за малчугани

Община Монтана разработи още един проект за нова социална услуга, насочен към децата от 3 до 9 години. Центърът за настаняване от семеен тип "Имам дом" ще е на стойност 195 хиляди лева и ще бъде реализиран през тази и следващата година, съобщава зам-кметът Весела Коларска.

Общината има опит в работата с проекти със социална насоченост. Със 108 180 евро през 2010 година бе окончателно завършено преходното жилище "Достоен живот" в дома за стари хора в Горна Вереница. То е с капацитет осем места.

За втора поредна година бедните от Монтана получават топъл обяд. В обществената трапезария от октомври до април приготвят храна за 54 души в затруднено положение. Хората са изключително доволни, подчерта Коларска.

През миналата година са отпуснати еднократни помощи за общо 20 хиляди лева на 568 жители на общината. ■

Добрите вести идват с Кураж

Елена ШОПОВА

Честита Баба Марта на всички български деца

Дни преди да дойде официално „Баба Марта“ и да закичи деца и възрастни с мартениците, изработени от нея и внучката ѝ Марта, ученици, ползващи социалните услуги на Центъра за Обществена Подкрепа в града, украсиха и претвориха големи дървета в центъра на Чирпан като истински мартеници.

Идеята била на заместник- кмета Ивайло Крачолов, а в реализацията ѝ децата били подпомогнати от екипите на: ЦОП, Домашния социален патронаж и пенсионери от клуб „Иван Димов“ в града.

Честита Баба Марта на всички български деца и на ангажираните с тяхното обгрижване! Това нашепват дърветата...



Тук се чувстват разбрани и...



не. И се питаха защо и хората с увреждания не организират някакъв вид протест срещу тази социална неправда, защо търпят. Някои сами си отговаряха – защото, когато опре до протест, си намираме поводи да не отидем...Други предлагаша да се направи протестна подписка...Дали пък една такава идея няма да се подхване и от други дружества в столицата, че да дадат пример и на провинцията!

Много разпалено се дискутира и фактът, че в тяхното дружество членуват хора и от други райони – много станали вече, наистина клубът не ги побира...Това също е знак, че в дружеството има добра атмосфера. – и признаха, че го дължат на своята председателка – на Ани, на ръководството, което е задружно и затова пак го избраха. Хората дадоха заслужена оценка и на двамата си 90-годишни членове, които имаха завидно бодър вид – Йорданка Янева и Александър Дочев. Йорданка е сред основателите на дружеството, а Александър проверява как се разходват средствата на организацията.

► Всъщност много хора чува имената си и все заради активността им в колектива – един осигурява билети за театър или концерт, друг пише протоколи, отчети, трети осигурява видео за клуба, четвърти умеел да прави чудесни палачинки и да участва в кулинарна изложба... Навярно скоро ще си организират пак и екскурзия.

Какво повече им трябва на хора, на които не предстои да учат или да работят, да създават семейства и да правят професионална кариера! Това им е нужно – да имат едно място и едно обкръжение, в което да се чувства разбрани и уважавани. И едно ръководство, което да пази тези ценности. ■



Първият брой на списание „Кураж“ достигна до своите читатели и във Враца. То предизвика интерес и одобрение сред членовете на общинската организация на СИБ, които го предаваха от ръка на ръка в клуба...

Добрите вести идват с Кураж

Желязка ДИМИТРОВА

ИЗЛОЖБА

Нови модели
български ръчно
изработени
мартеници



Мартеницата е символ на мир и любов, на здраве и щастие. В белия цвят е втъкана чистотата и искренността на отношенията, а в червения – топлотата на приятелството и взаимната обич. За трета поредна година Основната организация на хората с увреждания провежда конкурс – изложба за ръчно изработени мартеници.

Изложбата бе открита на 1 март в Клуба на хората с увреждания – Поморие. Мартениците бяха изработени саморъчно от членовете на организацията. В конкурса за мартеници спечелиха: Станка Гочева, Веселина Чанталиева, Софийка Дурева и Кръстинка Шерлетова. ■

Добрите вести идват с Кураж

Радка ЗЛАТЕВА

Приятелска среща

През декември гости в Твърдица ни бяха членовете на сдружение „Диабетик“ от Нова Загора. Между нас съществуват дружески отношения от няколко години. Студът и лошото време не ги спряха. Слязоха от автобуса весели, засмени с акордеон и тъпан и влязоха в клуба ни „Вяра, Надежда и Любов“. Разгледаха го. Радваха се на обстановката, на просторните стаи и като че ли в техните възклицания откривахме малки нотки на благородна завист. „Това“ – казват те – „е най-хубавият клуб, не само в района, но може би и в страната“.

Росица Георгиева сподели как те се борят с болестите. Пожела на всички много здраве, късмет и заедно със семейства си весело да посрещнат предстоящите празници и поднесе на клуба хубав подарък.

Певческата група на гости-те „Здравец“ с ръководител Стоянка Илиева ни поздрави с изпълнение на чудесни песни. Със съпровод на акордеон от Коста Василев и на тъпан от Георги Георгиев песните звучаха вълнуващо и изпълваха душите ни с радостно опиянение. Илия Захариев от домакините изпълни две стихотворения, а Данка Илиева песента „Сбогом, майко“. Гости-те продължиха да ни веселят. Стоянка изпълни хумористичната песен „Чула баба, разбрала“. Смяхме се от сърце. Марко изпълни: „Учих те Дано, мари“ и „Вино пият - вярна клетва дават“. ■

Много радост и вълнения през 2010 година

ВРАЦА

Галина ГАНОВА

Традиционният отчет за свършеното през 2010 г. проведе основната организация на СИБ във Враца. Официални гости бяха заместник-кметът по социални и хуманитарни дейности в общината д-р Михаил Шарков, Маринела Петрова – ръководител на Дирекция „Образование, култура, вероизповедание и младежки дейности“ и Мария Йондова – ръководител на ОП „Социални дейности“.



„Това са хората в Общината, които ни помагат най-много, за което им благодаря“ – подчерта Начо Начев, председател на основната организация на СИБ във Враца. Отчет за дейността на организацията направи зам.председателят Жасмина Баръмова. От него стана ясно, че през 2010-та членовете са наброявали 140 човека на възраст от 20 до 80 години, като 50 % от тях са с инвалидност I-ва група с чужда помощ. Въпреки трудностите, през годината са организирани доста прояви. Чествани са денят на родилната помощ, мартенски

тържества с изложба „Ръкоделие“, а празникът на жената е отбелязан в ресторант. Посетени са концерти на Веселин Маринов и Лили Иванова, за които Общината подсигурира безплатни билети. Членове на клуба са участвали в IV Републикански многожанров фестивал за хора с увреждания в Перник. Отново с помощ от администрацията са осъществени две екскурзии. През януари колективът посети Обрадовски манастир „Св. Мина“, а през лятото Троянския манастир. Групата гостува в Габрово на сродната организация. Годишната приключи с тържество по повод деня на хората с увреждания.

В отчета с благодарност към СИБ бе отбелязано още, че след тежка операция на председателя на организацията Начо Начев е отпусната финансова помощ от СИБ.

„Както обичаме да получаваме, така трябва и да даваме - разказа Жасмина Баръмова - Затова по повод 1 юни събрахме дрехи от нашите деца и внуци и ги предадохме в Дома за сираци „Асен Златаров“, приложихме и поздравителен адрес“.

И от този на пръв поглед чисто организационен факт става ясно, че има една общност, която помага в живота на хората с увреждания, осмисля техните делници и празници и им дава немалко усещане за сигурност, за достойнство. ■

Добрите вести идват с Кураж

► Възхити ни изпълнението на 82-годишната Мария Николаева. Тя изпълни стихотворението „Сега го направи“, написано от нея. Георги изпълни няколко народни песни. Пяхме, танцувахме, играхме хора, казвахме хуморески. На всички ни беше весело и приятно. Поканиха ни на гости. Пожелаха следващия път времето да е топло и да ги заведем в Балкана. Срещата продължи до късно следобед. Нито на тях, нито на нас ни се тръгваше. Времето мина неусетно. Изпратихме ги весели и доволни от преживяното. ■



СОФИЯ

Донка НЕЙКОВА

И за нас годината беше интересна и вълнуваща и ще се запомни, защото за хората от дружество „Младост“-2 в столицата имаше наистина много прекрасни преживявания.

Започна от първите дни – на 12 януари се случи нещо хубаво: заведението „Лъчони“ в квартала подари страхотен обяд за 50 души от членовете ни. После проведохме годишното събрание и след него се отправихме на екскурзия в Хърватия и Черна Гора. Видяхме всички забележителни места – градовете ►



Добрите вести идват с Кураж

Малчуганите от ЦДГ „Щастливо детство“ във Враца зарадваха хората с увреждания

Въпреки мразовития ден, по повод 1 март хлапетата пристигнаха в Посетителския център с празнични премени. Подготвителната група „Дъга“ представи оперетката „Мартенички“, а децата от „Звездица“ предизвикаха спонтанни аплодисменти с валса „Принцесата и оловния войник“. И както повелява традицията, представена от организаторката на милото тържество Жасмина Баръмова - зам.председател на организацията на СИБ във Враца, малчуганите и гостите бяха закичени с мартенички. Както всяка година, бяло-червените символи бяха изработени от Тошка Горчева, член на Управителния съвет на организацията. Празникът завърши с почерпка, подготвена от гостоприемните домакини. (Г.Т.) ■



Много радост...



► Цафат, Лагерум, остров Корула, Дубровник, Будва и Подгорица... Пътувахме с ферибот, по пътя минахме през 27 тунела...

През есента екскурзията ни беше до Будапеща, Виена, Братислава. Очаровани сме от видяното, но истинска наслада изпитахме от разходката с кораб по Дунав, плаването ни бе съпроводено от музиката на Щраус и Виенските валсове...

Дойде 3 декември и Регионалната организация ни подари посещение на чудесен спектакъл в Музикалния театър. За нас празникът продължи в заведението „Джепето“, благодарение на дарители. За осем от нашите колеги, лежащо болни, имаше пакети с почерпка и поздравления по домовете им, посетихме и г-жа Паунова в болницата. Поздравления и подаръци получиха 16 от нашите юбилари. Ще се запомни и организирания от дружеството и читалище „Младост“ коледно-новогодишен концерт, посветен също и на 20-годишнината от основаването на столичната организация. Поздравиха ни г-жа Станкова от общината, г-н Манолов, председател на РО на СИБ „Света София“. Кулминацията дойде, когато Стоян Костадинов разтегна акордеона и всички се хванаха на хорото!

Но никога през тази година не сме забравяли, че имаме и друга важна работа, защото тя не свършва... ■

Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010-2020 година

Възможност за достъп

Възможността за достъп има основно значение за индивида за участието в обществото. Следователно стратегията на ЕС за хората с увреждания цели да премахне затрудненията за достъп, с които се сблъскват те. Основните сфери на действие включват застроената окръжаваща среда, транспорта, информацията и комуникациите, както и услугите.

ЕС използва инструменти като научни изследвания, политики, законодателство и стандартизация, за да осигури предоставянето на достъпни услуги и продукти на територията на Европейския съюз. Освен това се предприемат стъпки за усъвършенстване на функционирането на пазара за продукти, предоставящи достъп със специални възможности за хора с увреждания, за да се гарантира, че той работи в тяхна полза. Европейската комисия насърчава подхода „Дизайн за всички“ (Design for all) с цел използването му от максимален брой от населението. Също така се работи за създаването на европейски закон за достъпност, определящ главната рамка за стоки и услуги.

Участие

Хората с увреждания и техните семейства трябва да имат възможност да участват равноправно заедно с останалите във всички аспекти на социалния и икономически живот. Те трябва да могат да упражняват своите права като граждани, включително правото на сво-

бодно придвижване, да избират къде и как да живеят и да имат пълен достъп до културни, развлекателни и спортни дейности. Комисията работи за премахване на препятствията, пред които са изправени хората с увреждания в ежедневието си като индивиди, потребители, учаци, участници в икономическия и социален живот. Примерите за тази дейност включват: стимулиране на европейската карта за паркиране за хора с увреждания; подпомагане на прехода в държавите членки от институционални към базирани по местожителство грижи и насърчаване на участието в спорта чрез организиране на специални спортни събития за хора с увреждания.

Сфери на действие

Равенство

53 % от европейците считат, че дискриминацията въз основа на увреждания или възраст е широко разпространена. ЕС насърчава равното третиране на хора с увреждания чрез двупосочен подход, обхващащ законодателство и стратегии срещу дискриминацията и насърчаване на равните възможности в други политики. Също така се обръща сериозно внимание на дискриминацията върху хора с увреждания въз основа на възраст, пол и сексуална ориентация.

Комисията гарантира пълното прилагане на директивата на ЕС, забраняваща дискриминация на трудовия пазар въз основа на увреждания. Също така се насърчава и разнообразието и борбата с дискриминацията чрез повишаване на осведомеността на европейско и национално равнище и се подпомага работа-

та на НПО (неправителствените организации) в тази сфера. Комисията направи и предложение за друга директива относно равното третиране, но този път извън сферата на заетостта, като тя обхваща достъпа до стоки и услуги.

Заетост

Качествените работни места осигуряват независимост, стимулират личностното развитие и предлагат най-добрата защита срещу бедността.

Комисията се стреми да подобри състоянието в областта на заетостта за хората с увреждания. Тя обръща специално внимание на трудностите на младежите с увреждания. Заедно със социалните партньори се отчитат условията на работа и професионалното развитие. Други мерки включват по-достъпни работни места, подпомагане на обучението в процеса на работа и подобряване на достъпа до открития пазар на труда за хора с увреждания при наемането на работа на инвалиди.

Тъй като много хора с увреждания се нуждаят от помощ, има нарастваща нужда от лични асистенти, болногледачи и доставчици на услуги.

Държавите членки определят свои политики за заетостта, съответстващи на европейските ръководни принципи. Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж определи като цел постигане на 75-процентно равнище на заетост в Европа. Затова трябва да се повиши приобщаването към трудовия пазар на хора с увреждания и така ще се подпомогне постигането на целта за избавяне на 20 млн. европейци от бедността до 2020 г.

Образование

Стратегията на ЕС за хората с увреждания за периода 2010—2020 г. поставя акцент върху качественото образование и обучението през целия живот. Те са основни фактори, позволяващи на хората с увреждания да участват пълноценно в обществото и да подобрят качеството си на живот. Обаче това все още не е постигнато и в европейското образование е налице значителна сегрегация.

ЕС уважава националната отговорност за съдържанието и организацията на образованието. Същевременно се подпомагат националните усилия за стимулиране на приобщаващо образование и обучение за цял живот за ученици и студенти с увреждания. Също така чрез програмата за обучение през целия живот се насърчава тяхната мобилност в рамките на ЕС.

Социална закрила и приобщаване

Хората с увреждания трябва да могат да се възползват от услуги като социална закрила, програми за намаляване на бедността, помощ, свързана с уврежданията им и общински жилища. Държавите членки носят главната отговорност за тези въпроси, но определят общи цели и показатели в рамка, наречена „Отворен метод на координация“.

Усилията на национално равнище се оценяват от Европейската комисия и от Съвета в съвместен доклад, който изтъква постиженията на общоевропейските инициативи в отделните държави. Комисията подпомага и страните кандидатки за ЕС и държавите в процес на предприсъединяване да реформират

своите системи за социални грижи. За определяне на приоритети се изготвят съвместни меморандуми за приобщаване.

ЕС подпомага мерки на национално равнище, за да се гарантира висококачествена, устойчива социална закрила за хора с увреждания, най-вече чрез улесняване на обмена на политики. Освен това се насърчава разработването и прилагането на програми за социални иновации.

Здравеопазване

Хората с увреждания се нуждаят от равнопоставен достъп до висококачествено, отчитащо равенството между половете медицинско обслужване, рехабилитация и други специфични услуги.

Държавите членки носят основната отговорност за организиране и осигуряване на медицинското обслужване. Комисията подпомага политики за подобряване на достъпа до основни медицински грижи и специфични услуги за хора с увреждания. Също така се стимулира безопасността и хигиената на труда, така че да се намали рискът от увреждания, дължащи се на произшествия на работното място и да се помогне на хора с увреждания да се завърнат на трудовия пазар.

Външна дейност

ЕС и неговите държави членки насърчават правата на хората с увреждания в своите външни политики, включително разширяването и международното развие.

ЕС очертава състоянието на увреждане като проблем на човешките права, като повишава нивото на осведоменост

за Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания като част от своята дейност, свързана с хуманитарната помощ. В международните организации като ООН, Съвета на Европа и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие ще продължат да се огласяват проблемите на хората с увреждания. Също така Комисията ще наблюдава напредъка, постигнат от страните кандидатки и страните потенциални кандидатки, при стимулиране на правата на хората с увреждания. За тази цел ще се използват инструменти от предприседателната финансова помощ.

Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г. предвижда рамка за съгласувани действия на национално и европейско ниво, за да се подобри положението на хората с увреждания. Тя цели:

- да направи достъпни стоките и услугите и помощните средства за инвалиди;
- да гарантира, че хората с увреждания ползват всичките граждански права на ЕС;
- да насърчава предоставянето на висококачествени, базирани по местожителство услуги;
- да се бори с дискриминацията заради увреждания;
- да улесни достъпа на много повече хора с увреждания до отворения пазар на труда;
- да насърчава приобщаващото образование и обучението през целия живот за ученици и студенти с увреждания;
- да се бори с бедността и социалната изолация чрез осигуряване на подходящи условия на живот;
- да насърчава равния достъп до медицинско обслужване и свързаните с това услуги;
- да стимулира правата на хората с увреждания чрез международни

програми и програми на ЕС за разширяване;

- да повиши нивото на осведомеността за проблеми, свързани с уврежданията и да разяснява на хората с увреждания по-добре техните права и начините за тяхното използване;

- да подобри използването на финансовите инструменти на ЕС за достъпността и срещу дискриминацията.

Финансови инструменти

Структурни фондове

Европейският социален фонд подпомага активното приобщаване на хората с увреждания в обществото и на пазара на труда. Той участва във финансиране на проекти, които повишават възможностите за трудоустрояване или адаптиране на човешките ресурси към трудовия пазар. Европейският фонд за регионално развитие финансира развитието на основната инфраструктура в Европа. Тези фондове имат разпоредби, забраняващи дискриминацията заради увреждания и гарантират спазване на изискванията за достъпност. Държавите членки отговарят за приоритетите за финансиране и подбора на проекти. За избора на проекти важен критерий е достъпността за хора с увреждания.

„Прогрес“

От 2007 г. по програмата за заетост и социална солидарност „Прогрес“ бяха финансирани няколко проекта за хората с увреждания. Тези проекти допринасят за постигане на целите, набелязани от ЕС в сферата на заетостта, социалното приобщаване и закрила, условията на труд, равенството между половете, борбата с дискриминацията и разнообразието. „Прогрес“ има и механизъм за съфинансиране на европейско равни-

ще на НПО за хора с увреждания. Рамковите програми за научна и изследователска дейност подпомагат научните изследвания и технологичното развитие за хора с увреждания в области като информационни и комуникационни технологии, транспорт, застроена околна среда, помощни средства за инвалиди и социални проблеми.

Инструменти на ЕС

Приобщаване на гражданите

Всяка година на 3 декември Европейската комисия заедно с Европейския форум на хората с увреждания организират конференция за отбелязване на Европейския ден на хората с увреждания. Тези конференции събират заедно политици, хора със и без увреждания, академични експерти, медии и други заинтересовани страни. Те представляват част от усилията на ЕС за огласяване на проблемите на хората с увреждания, както е посочено в европейската стратегия за хората с увреждания. Те стимулират и обмена на добри практики във важни сфери за активното включване на хората с увреждания и насърчават работата в мрежа.

Всяка година има различна тема, свързана с уврежданията. Предишните теми включваха независимия начин на живот, местните дейности, вътрешния пазар, дизайна за всички, образованието и трудовата заетост.

Заклученията от тези конференции са отразени в политиката на Европейската комисия за хората с увреждания и подпомагат стратегията за хората с увреждания.

© Европейски съюз, 2010 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

ISBN 978-92-79-16831-4

doi:10.2767/11849_Европейска



В рамките на 10 месеца на
територията на Община Перущица за
общо 80 потребители
– хора с увреждания и самотно
живеещи възрастни – грижи ще
полагат 35 социални асистенти

Домашни помощници в Перущица

Смиляна ЗАПРЯНОВА

Двадесет и пет от тях ще работят на 8 часа по трудов договор, а 10 ще работят на 4 часа по граждански договор.

Хората, които предоставят услуги, преминаха през специална програма на обучение и след полагането на изпит за доказване на необходимите качества, умения и знания. Те ще оказват помощ в домашния бит и хигиената – пазаруване, готвене, по-

чистване, помощ при личния тоалет, организиране на свободното време, помощ при посещение на лекар, стоматолог или други потребности на нуждаещите се. Услугите са съобразени с предпочитанията и конкретните нужди на всеки потребител, а така също и с времето на посещение. За ползването им потребителите ще заплащат символична потребителска такса от 0,17 лв до 0,34 лв. на час според дохода си.

Интересът към програмата е голям. Има много безработни, които искат да станат домашни помощници и асистенти, защото програмата дава възможност за допълнителен доход, както и за работа на безработни.

Тази много необходима социал-

**Социалните асистенти
- готови за работа**





Домашни...

- на дейност стана възможна с реализацията на проекта "Професионални социални асистенти за качествен живот и услуги в общността" № BG 051P0001 – 5.2.07-0085-C-0001. Това е първият проект спечелен от Община Перушица, а партньор е СНЦ "Надежда" - Перушица – асоциирана структура на РО на СИБ - Пловдив.



Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси 2007-2013", съфинансирана от Европейския социален фонд на ЕС "Инвестираме във вашето бъдеще".

Ръководител на проекта е г-н Вълчо Христов – председател на Българска асоциация на социалните работници, а координатор - инж. Надежда Дардова – председател на партниращата организация.

Чрез предоставените услуги ще се постигне повишаване качеството на живот на хората в неравностойно положение – инвалиди и самотно живеещи възрастни, зависими от грижа и предотвратяване на настаняването им в специализирани институции. ■

От ноември 2009 г. до края на 2010 г. Сдружение SOS Детски селища България реализира проект за ранна превенция на изоставянето на деца чрез мобилизиране на ресурсите на общността, комплексна социална подкрепа на родители на деца в риск и тяхното обучение за отговорно родителство. Проектът бе финансиран от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия. Партньор на Сдружението по проекта е община Велико Търново.

Инициатива за отговорно родителство

Цанка ОДАЖИЙСКА

Проектът подкрепи 120 деца със специални образователни потребности в риск от изоставяне от Велико Търново, Дебелец, с. Шереметя, с. Ресен и с. Водолей. Родителите им бяха насърчени в усилията си да интегрират своите деца в общността, в детските и учебните заведения, в извънкласните форми и клубове за деца.

Ръководител на проекта беше Пламен Стоянов, а координатор Албена Прокопиева. Те се заеха да обучават доброволци за идентифициране на деца с увреждания и семейства в риск и за оказване на помощ. Беше сформиран и обучен екип на специален семинар в гр. Елена.



Председателката на женското дружество в с. Шереметя Нелия Минева включи част от жените като доброволки в това обучение. Проведени бяха практически занятия, заедно с психоложката Светлана Колева, с доц. Минко Хаджийски и Зорница Шереметска. Всяка от доброволките отговаряше за едно или две семейства от ромски произход. Всеки месец провеждахме срещи с тях и се информирахме какви затруднения имат при отглеждане на децата и техните образователни потребности. И нашата цел "Всяко дете да има семейство, да расте в среда на любов, уважение и сигурност" стана и тяхно разбиране.

Отделно се грижехме децата да ползват услугите на психолог, да се консултират със социален работник, осигурявахме им възможност за посещаване на детска градина и училище и подкрепа за професионалното им ориентиране и за овладяване на социални умения. Родителите се запознаха и с правата на детето. Организирахме им група за споделяне, помагахме им и при контакти с институции, обучавахме ги в приемна грижа. Ние, доброволките от с. Шереметя, разчитахме освен на ръководителите на проекта, и на социалните работници Силвия Стоянова и Надежда Иванова. И затова, на проведената конференция за приключване на проекта се отчете, че нашата група се е справила най-добре.

На самата конференция , която

премина под наслова ""Смелостта да бъдеш родител", гости бяха Росица Димитрова от община В. Търново, Таня Шаркова – директор на социалното подпомагане, Ваня Стратиева от SOS детски селища, Пламен Петев, кмет на с. Шереметя и г-жа Дакъл Йотку от Норвегия. В изказванията си всички подчертаха, че държавата трябва да изгради ясна политика за закрила на детето и да работи в партньорство с неправителствения сектор. Беше изготвен и Наръчник за отговорно родителство в подкрепа на деца с увреждания.

Прожектиран бе и филм за работата на доброволците по проекта, защото именно те бяха очите и ушите на нуждаещите се от подкрепа семейства и на децата в риск. Майка на деца с увреждания разказа на какво са ги научили доброволците по време на тренингите – преди всичко да имат вяра в себе си. Същото сподели и Мария Велизарова, която сама отглежда детето си. Лора Байрямова - майка на четири деца от с. Шереметя - призна, че се е научила, благодарение на този проект, да разбира възнанията и нуждите на децата си. Всички майки са доволни и от факта, че са имали възможност да общуват помежду си и да обменят мисли.

Надежда Иванова подчерта в изказването си, че все още няма ▶

Инициатива...

закон и методика за доброволчеството, но чрез проекта са се стремили да наберат такива хора, които се ползват с авторитет, да са част от местната общност, да имат време и желание да помагат. И това се е случило успешно. Проведени са 300 срещи с 24 семейства и с 42 деца в тях. Групата от с. Шереметя не е пропуснала нито една среща. Тези, които искат и в бъдеще да се занимават с доброволчество, са 16. А поуката е – за да помогнеш на другите, първо трябва да се погрижиш за себе си.

Нелия Минева сподели, че нито за миг не се е поколебала да стане доброволец, просто защото това желание е заложено в кръвта ѝ. "Престъпление би било, ако моделът на доброволчеството, изграден чрез този проект, не се усъвършенства и не се разпространи в цялата страна - защото децата трябва да растат в семейна среда и това е нашето голямо



желание" - каза доброволката Цанка Добрева от с. Ресен. Кметът на с. Шереметя Пламен Петев благодари на ръководството на проекта, че е включило и малкото им село, защото именно по селата семействата в риск и социалните проблеми са особено много.

Ръководителят на проекта Пламен Стоянов при закриването на проекта сподели, че е участвал в много други, но за пръв път е свършена толкова много работа с толкова малко пари. И това ще го мотивира да продължи, за да не угасва пламъчето у доброволците. ■

Избираме
лице на КУРАЖ

**Нагка Цветанова
Неофитова от Пирдоп е на
68 години.**

**Но възрастта и
инвалидността не ѝ пречат
да има самочувствие, да се
весели с приятели - ето тук
е уловено настроението ѝ
от празнеството за Свети
Валентин и Трифон Зарезан.**



Жена с парализирана ръка вае мартеници и плете за приятели

Илиана Андреева е живото доказателство, че когато изкуството ти идва отвътре, нищо не може да ти попречи да твориш.



**Избираме
лице на КУРАЖ**

Елица СТОЯНОВА

37-годишната жена е родена с детска церебрална парализа. Лявата ѝ ръка почти не "работи". Дясната е почти здрава. Достатъчно, за да може да вае прекрасни мартеници и да плете аксесоари за най-близките си приятели.

Крехка като пролетно цвете и с детски вид, Илиана очарова хората от пръв поглед. Като своя любимка са я приели и колегите ѝ от ателието към пазарджишката фондация за хора с увреждания "Хефест". Преди време младата жена има шанса да започне работа по трудов договор в ателието. Приемат я като приятелка и с умиление я наблюдават как старателно се труди над конците, забравила поне за миг недъга си. Дори председателката на фондацията Пенка Кацарска, известна с борбеността си, ѝ се чуди как се справя и искрено ѝ се радва.

Госпожица Андреева останала трогната, когато на 1 февруари в ателието я очаквали с "Happy Birthday" и подаръци. Всички знаели, че е рожденичка и се постарали да ѝ поднесат заслужена доза щастие. Самата тя не пести усилията си, за да радва

другите. Умее да плете и с шишове, и на куки, при това не по-зле от хората със здрави ръце. На повечето си приятели от "Хефест" и от защитеното жилище, където сега живее, е изработила какви ли не аксесоари - шалове, шапки, сувенири.

Движи се и говори трудно. Въпреки това усмивката не слиза от лицето ѝ. Няма родители, израсла е по социални домове в София, Котел, където я научили да твори изкуство от конците с шишове и куки. После я преместили в дома за хора с увреждания в Щърково. Сърдечната дама още поддържа приятелства с останалите там хора. Като се присети за тях, тръгва сама, качва се на автобуса и отива да ги види. Милозлива е и на всекиго се старае да помага, както отбелязва менторката ѝ от защитеното жилище Елена Иванова. Куриозът е, че помага дори на хора в далеч по-добро здравословно състояние от нейното, дори в моменти, когато самите те от неудобство ѝ казват, че не се нуждаят от помощ. В душата ѝ има състрадание за половината човечество...

В защитеното жилище и хората от персонала са изумени от афинитетата ѝ към изкуството. Учудващо е как рисува върху керамични плочки ►



МУЗЕЙ НА КОМУНИЗМА

Соня СИМЕОНОВА

Уникални експонати на соцвождове е събрал на тавана си 36-годишният Николай Колев от Велико Търново. Николай е завършил история във Великотърновския университет и от няколко години работи като библиотекар. Едно събитие преди години - тежка катастрофа - преобръща живота на Ники. Тъжното стечение на обстоятелствата обаче превръща Николай в силна и борбена личност и дава ново начало на живота му. Деформация на едната ръка е единствено последствие - оставащо завинаги да му напомня за инцидента. Младият мъж, обаче, е намерил начин да разнообразява ежедневието си и единственото, което да му напомня онзи злощастен



ден, е само решението на ТЕЛК. Ники колекционира вещи от социалистическо време, за които е намерил мястото на своето таванче. Точно с колко експоната разполага в момента не се знае, но със сигурност са хиляди...

Още в средата на 90-те години като студент с приятели и колеги редов- ▶

▶ Жена с парализирана ръка вае мартеници...

с със скованите си пръстчета, още по-учудващо е колко добър е крайният резултат - шарени папагали, пеперуди...

В ателие "Хефест" Илиана не взема кой знае колко пари - месечно получава по 125 лева. За нея обаче никак не са малко - иначе трябва да разчита само на пенсийката си от 110 лева. А още по-важното за нея е, че с работата си се чувства пълноцен-

на, полезна, необходима на някого. Затова с ужас очаква момента, когато срокът на договора ѝ ще изтече. Това е само след два месеца, когато изтича проектът, по който работи. Илиана се зарича, че и тогава няма да спре да ходи в ателието. Смята да продължи да работи, макар и само като доброволка. Защото за нея да прави изкуство не е задължение, а вътрешна потребност. ■

но се събирали на "червеното таванче". Младежите често дискутирали отминалия социалистически строй и спорели върху неговите достойнства и недостатъци. Постепенно станало като неписана традиция всеки от постоянните посетители да носи със себе си различни стари предмети и вещи, които оставял при стопанина. Две години по-късно таванчето на бъдещия библиотекар вече било известно сред търновската академична младеж като "Червения таван". За да бъде разгледан необичайният музей, не са необходими входни такси. Единственото условие, което уредникът му поставя, е посетителят да донесе и остави по някой нов експонат от онова недалечно, смутно и пълно с противоречия време. Днес на малкото таванче могат да се видят всякакви предмети - от малките значки с ликове, през книгите, портретите, плакатите, знамената, бутилките, бюстовете и още много други предмети.

Всъщност най-много са експонатите, посветени на Георги Димитров, Ленин и Тодор Живков. Освен десетките портрети, значки и други предмети, библиотекарят разполага и с няколко техни гипсови скулптури с различна големина. "Когато се събираме с приятели, се налага да местя историческите фигури на стълбите, за да ни пазят - шегува се той.

Ники вече има изградена своя позиция и своя философия за литературата на онова време: "Книгите показват как през годините се е променяла политическата линия на партията. Наши видни интелектуалци, като Блага Димитрова и Радой Ралин, са писали, възхвалявайки Тито, за моментите когато Димитров и Сталин са имали общи политически интереси. И тези книги изведнъж негласно са забра-



нени като противоречащи на политиката на партията и потъват задълго в библиотечните архиви. "Всички тези вещи и предмети не са просто нещо старо и излишно. Чрез тях ние, съвременните хора, можем да се върнем назад в миналото и да научим много за онази противоречива епоха" - споделя собственикът на соц-музея.

Николай не крие желанието си да превърне импровизирания си Музей във функциониращ. Тази идея идв от практиката на другите държави. Защо и у нас да не се направи един цял туристически продукт. Туристи от Западна Европа и останалата част на света, където социализъм не е имало, не само да гледат, но и да успеят да съпреживеят недалечното ни минало. За Николай гледането само на снимки и мъртви предмети едва ли е толкова вълнуващо за повечето от преситените на атракции "капиталистически" туристи.

"Подобен туризъм би бил полезен и интересен не само за чужденците, но и за най-младите в България, родени в годините на демокрацията и непознаващи онова все още не чак толкова далечно минало, за което мнозина си спомнят с крайно противоречиви чувства и настроения" - заключава младият библиотекар. Борбата за тази идея се превръща в смисъл на живота му.

**ВИЗИТКА:**

Името ѝ е Гергана Баръмова. От Велико Търново е. На 21 години. Зодия „Стрелец“, но не винаги се цели право в целта.

Бадминтонистка. Студентка в НСА, треньорски профил по бадминтон. Превърна се в сензация на Олимпийските тихи игри в Тайпе през септември 2009 г.

Гергана е обявена от Спортната федерация на глухите в България за спортист № 1 в родината си за 2009 и 2010 г.

Златното момиче на тихата олимпиада

Мария МИХАЙЛОВА

През 2003-а, само 13-годишна, става девета на сингъл на световното за глухи в София. През 2005-а на олимпиадата в Мелбърн е пета на двойки жени, девета на сингъл и смесени двойки. На европейското в Пресбаум през 2006-а е вицешампион на сингъл и пета на двойки жени. Най-доброто ѝ постижение е през 2007 г. в Германия - на двойки със Силвия Чапкънова завоюват сребро от световното първенство. През 2009-а 19-годишната Гергана се превърна в сензацията на

Олимпийските тихи игри в Тайпе. Българката грабна златния медал на сингъл, като по пътя към титлата „изхвърли“ представителки на световни сили като Корея, Русия, Китай... През 2010 г. травма попречи навеликотърновката да се окичи със златото от Шестото европейско първенство по бадминтон за глухи в София. Въпреки това спечели два сребърни и един бронзов медали индивидуално и изведе отбора си на престижното трето място.



Гергана е втора година студентка в НСА. Чувства се по-голяма, по-самостоятелна. Всяка година има за какво да се бори. Чакат я тренировки, участия в първенства, а и олимпиадата през 2013 година в Гърция, където ѝ пожелаваме да гони златото и в другите дисциплини двойки жени и смесени двойки. Предстои ѝ и нещо много важно - завършването на висшето си образование.

Гери се занимава с бадминтон от 11-годишна. Личен треньор ѝ е Димо Димов.

Брат ѝ, година по-голям, я насочил. Скален катерач е и Гергана ходела с него на тренировки и също се катерела. В залата се провеждали и тренировки по бадминтон. С интерес наблюдавала играта и чувствала как този спорт я завладява. А преди години била гимнастичка (в детската градина), лекоатлетка. Още тогава специалистите били на мнение, че момичето го влече спорт с топка или перо... Започнала да тренира на шега. Но тази шега се оказала доста сериозна.

- Бадминтон можеш да играеш сам, по двой-

ки и отборно, за разлика от футбола и волейбола. Това е интересното.

Влюбена е в бадминтона, а успехите я насърчават още по-сериозно да се занимава само с него. Казва, че спортът ѝ дава спокойствие и увереност в себе си. И по-леко преодоляване на трудностите. Благодарна е на семейството и приятелите си за подкрепата.

- Колко са медалите ти?

- Двайсетина. Най-ценният ми е златният от Тайпе. Една от мечтите - **да стана олимпийска шампионка, се сбъдна.** В Тайпе не беше лесно - климатът е страшно изтощителен, а ти трябва сили, за да постигнеш мечтата си...

- Как играеш?

- Мач за мач. И живея ден за ден. Не обичам да гледам в перспектива и да правя бъдещи планове.

- На кого дължиш това, което си сега в спорта?

- На треньора ми Димо Димов, на Галина Пенкова, на треньорите ми от Стара Загора. На близките ми, които винаги са до мен.

- Какво е да си носител на олимпийска титла?

- Удовлетворение и гордост. Щастлива съм, че съм българка, че направих нещо за страната си, че чух родния химн и то за първи път на почетната стълбца. А когато трибагреникът ни "пътуваше" нагоре - настръхнах... ■



РАЗЛИЧНИЯТ

Филмът, който неотдавна бе отличен с най-много “Оскари”-и, който спечели най-високата оценка и на Гилдията на американските продуценти и още ред други отличия, е “Речта на краля”. Със сигурност качествата му са безспорни, но дали силата на духа, волята, куражът на един човек, който е РАЗЛИЧЕН от другите, не са най-силните аргументи в тази изключително конкурентна надпревара?

След смъртта на баща му Джордж V и скандалната абдикация на Едуард VIII, Бърти – Крал Джордж VI, който цял живот е страдал от непреодолим говорен дефект, неочаквано е коронясан за крал на Англия. На прага на Втората световна война, когато държавата има нужда от силно управление, Елизабетг, бъдещата Кралица майка, за да помогне на съпруга си, наема ексцентричния логопед Лайнъл Лог. С него крал

Джордж VI по време на терапията изгражда не-обичайно приятелство. Благодарение на нетрадиционното лечение на Лог и на подкрепата на семейството му, на пра-

вителството и Уинстън Чърчил, крал Джордж VI преодолява заекването и изнася радиоречта, която ще обедини и вдъхнови нацията по време на война. ■

За такива личности разказва много често и “Кураж”, но те са обикновени хора, понякога дори съвсем неизвестни. За своя малък кръг от близки и приятели, обаче, и благодарение на тях, те са значими и силни личности. Филмът “Речта на краля” ще видят със сигурност и българските зрители и със сигурност ще се огледат около себе си – дали пък няма такъв различен човек някъде наблизо, в съседния апартамент, в съседния кабинет...

Кольо ЧАЛЪКОВ

- * Когато фурнаджийските лопати са много, хлябът е недопечен.
- * С най-голяма охота слушам мълчаливците.
- * Мнозина запомнят от учителите си само грешките им.
- * Има ли смисъл да говорим на този, който е запушил ушите си!
- * Това, че си герой в собствените си очи, не ти дава правото да искаш орден от живота.

Заменка

Получи море от държавата
за своята локва.

Прогноза

Няма да стигнем далеко –
вървим след Бай Ганьо,
А не след Алеко.

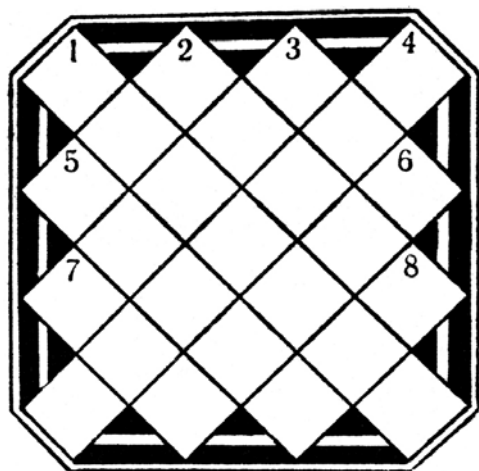
Без гуми



WALEX



ДИАГОНАЛИ



НАДЯСНО: 1.Руски писател със световна слава /1828-1910/ -"Ана Каренина". 2. Жителите на една страна. 3. Американски изобретател /1847—

Съставила: Василка КИРОВА

1922/- през 1876 г. изобретил телефона. 5.Френски физик-експериментатор /1869—1951/. 7. Вид кафе.

НАЛЯВО: 2. Край на полегатото мачтово дърво. 3.Кълбовиден въздухоплавателен апарат. 4.Датски физик, директор на Копенхагенската политехника /1777-1851/. 6. Едро водно растение с хубави бели цветове. 8. Руска река.

ОТГОВОРИ НА КРЪГОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 2

1. Кулин /Иван/. 2. Лидери. 3. Редани. 4. Ралин/аРадой/. 5. Левски /Басил. 6. Сводка. 7. Дамаск. 8. Амонал. 9. Таран. 10. Парола. 11. Галера. 12. Рокада. 13. Батак. 14. Патрев /Христо/. 15. Велков /Крум/. 16. Соколи. 17. Вилани.

Светът на поетесата Надка Васева

СТРЕМА СЕ ДОБРЕ ДА ЖИВЕЕ,
ТАКА ЛЕТА – БЪВ КРИЛА

Надка - в средата - с дъщеря си
Татяна и внука си Евгени

Какво е животът? В дългите години
на самота Надка Васева непрекъснато
прави равностметка:

*Животът строго ме удари,
вятърът жестоко ослани,
но това, което остана,
до болка, страшно много горчи.*

(Все още)

*Като тежкотоварен влак
живота все още влача,
нямаше спирка, ни праг,
душата ми всеки ден плаче.*
(Жестоко е)

Лалка БЕНГЮЗОВА

Колко различно приемат хората своите съдби! Едни губят контрол и се огъват пред изпитанията и нещастията, а други събират сили и продължават напред. И нагоре.

Надка Васева живее между четири стени от десетки години, а цели 13 години е прикована на легло. Но не спира да се пита, да се учудва, вълнува, радва и тъгува. Самотата е най-верният ѝ спътник, болката по без време напусналия я любим не изпепелява, а сърцето ѝ продължава да жадува за любов, красота, хармония...

Малкия си свят тя нарича "своя земен рай":

*Събудих се в моя земен рай –
четири бетонни стени,
дървена врата една
и прозорец зад главата.
Портрети, портрети, картини
и пак портрети и картини,
часовник, радио, телевизор –
всичко си имам, блазе ми.”*
(Защо)

Много болка и тъга изпълват дните
и нощите на авторката:

*Болката е моето единствено име...
Животът вече нищо не ми предлага,
само сгъстена черна светлина.
Пробивна бях, а сега не виждам!
В тунела има истински мираж.*
(Животе мой)



Цветът на мислите рисува
дъга и дъждовна вода,
а изборът на цвят зависи
само от теб и твоята тъга.

(Цветът на мислите)

Чувствата на огорчение, болка и отчаяние се сменят с примирение:

Стремя се добре да живея,
така летя – без крила.

(Да целувам искам)

Така животът преминава,
без бури страшни
и без рай, сърцето
сънно се прозява,
тръпне в очакване
на своя край.

(Преживяване)

Самотата трудно се понася
и всеки следващ ден
е по-студен,
търся светлинката в тунела,
търся най-вече себе си в мен.

(Самота тежка)

Но силната духом Надка Васева успява да се надсмее над жестоката съдба:

Светът поиска
от мен да се скрие,
прощавам му този
негов каприз.

(Преди сън)

Изигра ме животът.
Изиграх го и аз.

(Път)

В много стихотворения Надка Васева дава израз на борбената си и непримирима природа:

Проблемите не могат
да ме погълнат.

Спъвам се, ставам,
изправям се и пак потъвам,
стягам се, със зъби
скърцам и скачам.

Аз съм повече от една
изгубена нощ.

(Ще те намеря)

Устремно човек живее и умира
и вечен е животът негов.

Така е – всичко помня
отпреди!

(Помня)

В есента на своя живот тя достига до прозрението:

Колко просто всичко било,
дума да отрониш добра,
подадена навреме ръка,
да направим нещо добро.

Просто – да загърбиш скръбта.

(Добра дума)

А творчество

то за нея е чудото, което я спасява:

Навеки простил се с нещо,
човек престава да твори.

Но става "трагедия"
и "чудо" с тази душа:

усмивка грейва на устата,
сърцето почва да трепти.

Ура! – Той отново твори.
(“Ежедневие”)

Надка Васева е родена на 13.10.1929 г. в Благоевград. Завършва гимназия и библиотечарски курсове в родния си град. Има три деца, четирима внуци и трима правнуци.

Пише поезия от младини. Печати в местния и периодичния печат. Издава стихосбирките “В сянката на самотата” (1995), “Слънчев смях звъни” (1998) и “Спасение” (2000), “В сумрака на илюзиите” (2009).

Авторка е на много текстове за песни. На фестивала “Македония фолк” в Благоевград песента “За Вардар Струма милее” (2002) в изпълнение на Иван Гоцев получава II награда, а песента “Майка и дъщеря” (2006) в изпълнение на Янко Нещелчев – III награда.

Носител е на почетна грамота на Община Благоевград “За принос в развитието на Благоевград и общината”.



**А иже пролет
и Благата вест,
че светът е жив,
че и щъркели пак
ще гнезят,
и вихрогони
ще препускат
по земята ни -
за здраве
и добър живот,
за нови и светли
надежди....**



**„Не се гаси туй,
що не гасне!...”**

В навечерието на Националния ни Празник 3-ти март т.г. медиите съобщиха радостната новина за решението на Българската православна църква да канонизира за светци всички българи, загинали мъченически по време на Априлското въстание в Батак. Чуха се гласове защо само тези в Батак, а тези в Стара Загора и другаде...

Но за мен пък и за много други паметта за тези мъченици е и без да са канонизирани за светци. И всеки по своему прави всичко възможно, за да се запази и предаде истината за тях и на следващите поколения българи, дори и на живеещите в различни части на света!

За мен това бе добър повод да сложа националния трикоълор до сърцето си и да отдам почит на всички наши герои-мъченици на 3-ти март. Постъпката ми събра погледите на присъстващите...

И в домашна обстановка почетохме паметта им с хляб, вино и западени свеци. В пламъка им видях образите им по-чисти и по-светли от всякога и дочух безсмъртните слова на Вазов: "Не се гаси, туй, що не гасне!"

И бях в мир със себе си повече от всеки друг път!

Елена ШОПОВА